VII. évfolyam. Celldömölk, 1912 évi [illegible] 4. [illegible] szám

KÉMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, [illegible] korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 [illegible]

Felelős szerkesztő: DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkre ide intezendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemü pénzügyi levelek.

A demokrácia felé.

Irta: Tisza István gróf.*)

Életérdeke ugy a valódi szociális haladásnak és a társadalmi békének, mint első sorban magának a munkásosztálynak is, hogy ez szabadon fejleszthesse ki a valóban hivatott vezéreket kiválasztó és fölnevelő intézményeit. Ezek pedig csak a munkás minden komoly életérdekét felölelő és gondozó autonóm munkásszervezetek.

Miért tud az osztrák munkásosztályból olyan kevés valóban értékes self mademan kiemelkedni? Miért ragadják magukhoz oly nagy számban a vezetést a borbélyból, péksegédből, szabólegényből, bérkocsisból stb. »ujságiróvá« átvedlett elemek? Első sorban azért, mert a kellő hatáskörrel biró munkásegyleteket teszi lehetetlenné a német példára szervezett kényszerbiztositás.

A hatósági biztositó intézetek, ha juttatnak is a vezetésben némi szerepet a munkásnak, a maguk nehézkes, bürokratikus szellemével nem az önkormányzat edző, fölemelő, az egyéni értéket és erőt fejlesztő iskolái többé. Ellenkezőleg, a mindenható állami kényszer az egyéni felelősséget és iniciativát megzsibbasztó szociálista gondolkodás melegágyai.

A munkásbiztositás nagy önkormányzatától megfosztott szakszervezetek pedig jóformán kizárólag az osztályharc erősségei, melyekben a komoly önkormányzati tevékenység helyét a gyülölség, a szenvedély, a romboló vágyak, a fölforgató illuziók kultusza foglalta el. Az ilyen munkásegyletek természetes vezetése ismét csak a legszájasabb, a legféktelenebb demagóg lesz ugyanaz, aki tudományát a szociálista zuglapokban hirdeti.

Hogy ez igy van, az a mi hibánk, az államé és a társadalom vezető osztályaié, akik a legszebb intenciók hatása alatt létesitettük az önkormányzatot elsorvasztó munkásbiztositási közintézményeket. A legjobb, legderekasabb ember-anyag ott van kezünk ügyében. Mentől előbbre jutunk a technikai haladás terén, mentől magasabb szellemi és erkölcsi kvalifikációt kiván meg az ipari tevékenység a munkástól, mentől kielégitőbb kereseti és életviszonyokat tudunk számára elérhetővé tenni, annál biztosabb kilátásunk lehet rá, hogy magából a munkásosztály kebeléből emelkedhetnek ki annak minden irányban méltó vezérei.

*) A Magyar Figyelő legujabb számában Tisza István gróf feltünést keltő fejtegetést ir a munkásosztály sorsáról. Az érdekes cikkből közöljük ezt a részletet.

Levél Amerikából.

New-York, 1911. december 20.

Ez alkalommal a *hotelokról* kivánok egyet-mást megirni — a magunk amerikai izü stilusában.

A hotel olyan lakóháznak szánt épület, amelyben a vendégszeretet mégszabott órák szerint van mérve. Az Egyesült-Államokban körülbelül 100.000 hotel van. A hotelok sokban különböznek egymástól nagyságra és szükségre, fényre és sötétségre s végre atmosphaerára (légkörre) nézve.

New-Yorkban és Chicagoban találhatunk hotelokat, melyek egyenkint 1500 szobát tartalmaznak és melyekben egy hevesebb vérü vendég sem tud anélkül megfordulni, hogy az őt körülvevő bric à brac ból (bríkabra, limlom) 1100 dollár árát le ne verne. Arkansasban azonban vannak hotelok, melyekben a vendégnek külön kell fizetnie, ha nem akar családjával aludni és használhatja a Mississippi folyót fürdőkádnak.

Egy közönséges hotelban van egy körasztal, melynek »desk« a neve, a középen egy registerrel (lajstrom), melybe a vendégek saját vagy pedig pillanatnyi gyorsasággal kigondolt neveiket irják. Van továbbá egy sorozata a kényelmesen berendezett szobáknak ablakokkal, ajtóval és ágyakkal, utóbbiak lepedőkkel is el vannak látva. Az étterem gazdagon van diszitve szalmaszinü pompadourokkal (pompadur, női munkazacskó, szatyor); az irószoba apró asztalkáin pedig mult évi menetrendek találhatók.

Az Egyesült-Államok tele vannak ilyen hotelokkal, melyek különösen — az etelek rosszasagában versenyeznek egymással. Némelyik hotel ugyszólván naponta változtatja szokásait, mások ellenben huzamosabb időre megtartják őket, megengedve nekik, hogy ebédet máshol ehessenek.

De van ebben az országban sok olyan régi divatu hotel is, melyekben a vendég és esetleg családja, maga főz és azért mégis a közönség közé vegyülve a nyilvános étteremben eszik. Ezek a hotelok el vannak látva ódon divatu kályhakürtökkel, melyek oly nagy hőséget árasztanak, hogy ha a vendég egy téli reggel kibujik az ágyából, fejszével kénytelen a korsóból a mosdóvizet kivágni. Mindamellett ezeket a hotelokat az utazó-közönség nagyon igénybe veszi sok előnyük miatt; jól olvasható étrendjük is kellemes érzést keltenek — a nadrágzsebet illetőleg. Vannak ezekben a hotelokban pompás, fényes fogadó termek ugy a földszinten, mint a háztetőn. A földszintiek rendesen ki vannak márvánnyal »párnázva«, aranyozott csillárok, liliomos dekorációk valami európai uralkodó ragyogó előtermeire emlékeztetnek. A gőzzel fütött s minden modern kényelemmel, Niagara-zuhatag zuhanyával ellátott szobák egy pár jó cipő áráért egy éjjelre megkaphatók.

A földszinten elszórva vannak az éttermek, melyekben bárki biztosithat magának egy nagy adag jól megfőzött ebédet egy egész tucat melléketellel, melyek ára azonban Texas-államban fölér egy hold föld árá-

A hygienikus

Csak a minőség révén lett világhirü a valódi PALMA kaucsuk-cipősarok

Palma kaucsuk ágybetét minősége elsőrangu

Csak mi ne zárjuk el az erre önkényt kinálkozó alkalmat. Csak mi ne romboljuk le azokat a munkásszervezeteket, amelyek a munkás egyéb érdekeinek gondozása mellett autonom jogkörben kezelik a munkásoknak sorsuk, jövőjük biztositására véres verejtékkel gyüjtött filléreit.

Ez a hatáskör tanitja meg keserves, de hatásukban áldásos élettapasztalatok árán a munkásokat, hogy ne a frázis, az izgatás, a demagógia hőseire bizzák sorsukat, hanem bizalmukra valóban méltó igaz emberek kezébe adják a vezetést. Ez hozza előtérbe a munkásosztály legderekabb, legerősebb egyéniségét és juttatja olyan helyzetbe őket, hogy az önképzés utján mindig előbbre haladva az élet iskolájában mind többet tapasztalva, kellő tudással, belátással és felelősségérzettel irányitsák a munkásmozgalmakat.

Névtelen levelek.

Nincsen olyan ujságolvasó ember, aki ne tudna arról, hogy Balling Mihály, a budapesti magyar operaház nagyképzettségü főkarnagya, ez a nagytalentumu német művész, elhagyta diszes állását. Mindenesetre nevezetes és előkelő pozicióba fog jutni. Lehetett, volt is elég sok oka, hogy innét távozni igyekezzék; hisz országszerte tudják, hogy a m. királyi operaházban ritkán van rend, összetartás és békesség. Mégis, beavatottak beszélik, amaz okok közül, amelyek türhetetlenné tettek életet Budapesten, egyike és pedig a legszégyenletesebbike az, hogy rövid pár hónapi itt tartózkodása alatt száz és száz *névtelen levél* vádolta (denunciálta) a feleségénél, aki, mint rendkivül intelligens nő, utóvégre is türhetetlennek tartotta férjével együtt ezt az állapotot.

Pletyka és névtelen levél. Ikertestvérek. Volt már alkalmunk a falusi, a kis és nagyvárosi pletykáról elmondani véleményünket szerény lapunk hasábjain és bebizonyitani, hogy a pletykázók, a besugók, a mézesmázoskodó hizelkedők gyakran fölkavarják nemcsak egyes emberek és családok, hanem akárhányszor egy egész község vagy társadalom békéjét. Ahol a pletykázás, mint afféle gyom, uralomra jut, ahol tért nyer és tud táplálkozni, ott nincsen béke, nincs áldás, sőt néha egzisztenciák esnek áldozatául. Mig azonban a pletyka-fészek előbb-utóbb közismertté szokott lenni, amennyiben azt föl is lehet fedezni, az annál veszedelmesebb névtelen levelek gyártói ritkán kerülnek lépre.

A Ballig Mihály esetéből kifolyólag a B. H. jeles pszikhologusa a névtelen levelekről hosszasabban értekezik nagyon érdekesen. Fejtegetéseiből ime a rövid kivonat:

A névtelen levél valóságos intézménnyé erősödött, amelynek tevékeny része van nemcsak a művészi, hanem más kulturális, sőt közigazgatási tényezők irányitásában is. A személyi ügyek kedvező vagy kedvezőtlen — mégis a legtöbb esetben kedvezőtlen — eldöntése akárhányszor névtelen levélen fordul meg . . .

És eredendő gyarlósága szivünknek, hogy nem tudjuk eldobni a levelet, mint hitvány szemetet, amelynek érintése is megbélyegez, hanem tartogatjuk, emlékül elteszük, titokzatos bizonyitó erővel fölruházzuk. Hónapokig hordtam zsebemben egy névtelen levelet, amelynek irója a leghallatlanabb inzultussal támadott rám gyáva rejtekéből, mert egy kiváló tudósról meleg hangu tárcát irtam. És azt éreztém, hogy a szennyes irás bélyeget sütött reám, annyival inkább, mert a gazdájával nem volt módom leszámolni.

Pedig a névtelen levél csak egy sorsot érdemel. Gyakorlott olvasó először nem a megszólitást nézi, mert az a »Tisztelt Uram« vagy »Kedves Barátom« nem sokat mond neki. Hanem az aláirást. És ha aláirás nincs, akkor nyomban meg kell semmiteni a levelet. Mert jóravaló szándék az anonimuszt semmi esetre sem vezérelte. Önmagát alacsonyitja le, aki szóba áll az orvul támadóval, akár őt éri a támadás, akár mást árulnak el neki.

Láttuk mi már, hogy az ilyen névtelen levélirás, mint tömeges járvány, egész városok nyugalmát bolygatta meg: becsületet, sőt életet tett tönkre, családok békességét forgatta föl, bizó lelkekbe oltotta bele a gyanu mérgét. Itt nincs már védekezés, csak a legradikálisabb: ki kell irtani a gyalázatost.

Mert a sötétben bujkálónak utána járni nagyon fáradtságos, ritkán gyümölcsöző munka. A névtelen levél is modernizálódott, haladt a korral, formásabb lett, anélkül, hogy vesztett volna becstelenségéből; ma már gépen irják. És az ügyes kopogtatónak bottal ütheted a nyomát.

Itt nem használ más, mint ez az egy: felsőbbségünk, erkölcsi tisztaságunk, feddhetetlenségünk páncéljában meg kell vetnünk a névtelenül rágalmazót . . .

Ezzel természetesen még nem irtottuk ki a világból ezt a gazságot. De hát ebbe belé kell törődnünk. Mert ha jól körülnézünk a gazságok sürü táborában, csak egyet vajjon sikerült holttá tennünk? Sőt ugy tetszik, mintha e népes sereg napról-napra növekednék s a bűn, e legtermékenyebb minden anyák közt, mindennap száz uj fiut szülne.

Ime, nyájas olvasóink, ez okos és megszivlelendő beszéd és olyan tanács, amelyet követnünk kell!

Iskola por.

Egy rettenetes jajszó, egy kétségbeesett kiáltás hangzott el alig egy pár évtized előtt az emberiség ajkáról: »Megjött a legnagyobb ellenségünk«. S mikor ennek tudatára ébredt az ember, már elvesztette a csatát s a kérlelhetetlen ellenség nagyobb rombolást végez, mint amilyent a legborzalmasabb háboruról elképzelni lehet. Nem látjuk, mégis pusztit s pusztitó munkája biztos. Egyenként szedi áldozatait, de szaporán. Nem fegyverrel támad ellenünk s mégis nemsokára megtizedeli az emberiséget. Mindig velünk van s minden alkalmat felhasznál, hogy romboló munkáját megkezdhesse. Ugyan a természet felveszi vele a harcot, de legtöbbször az a legyőzött. Nem válogat. Bekopogtat ugy a kunyhóba, mint a márványpalotába s mindenütt a pusztitás képét hagyja maga után. Nem kimél sem fiatalt, sem öreget s ami a legszomoritóbb, nem a kinyilt rózsát, a bimbót szakitja le. Neki az aranyifjuság kell. A fiatal hajtás, mert ott hamar végez. Hány ifju arcon lehet látni azt a gyenge pirt, mely a biztos halált mutatja.

Mily őrjitő az a gondolat, hogy nincs szabadulás. Biztos a halál, mert az ellenség bennünket kérlelhetetlenül lekaszál.

Mifele ellenség az, amely képes volt megremegtetni az embert, amely képes egy pillanatra a társadalmi osztályokat letörni s a haragot a szivekből kiüzni; amely képes Jézus Krisztus által hirdetett felebarati-szeretetet a szivekben lángra lobbantani; ez a közös ellenség, — amely nem a gazdagot, nem a szegényt, hanem az embert pusztitja, — a tüdővész.

Ez az ellenség szólitotta egy táborba az embert s ez lett a jelszó: »Mentsük meg az embert!«

Tehát tulajdonképen hol is rejtőzködik, ez a pusztitó elem? Mindenhol s az éltető levegővel szivjuk magunkba. Mégis, mi az éltető fészke? A romlott, poros levegő. Nem látjuk, oly kicsiny, azonban annál borzalmasabb látványt nyujt pusztitása. Legtöbbször legnemesebb szervünk, a tüdőt támadja meg és gyorsan végez, mert hamar elszaporodik.

És hol találjuk leginkább a romlott, poros levegőt? Szük, földes, nehezen szellőztethető és tulzsufolt lakásokban. Mit látunk? Heten-nyolcan kuporodnak össze egy nem is szobának nevezhető helyen, jóformán lyukban. Elképzelhető, mily egészségtelen levegő lehet ott. Szellőztetésről meg egyáltalán beszélni sem lehet. Ehelyett télen rongygyal-szalmával

val; sőt egy hatalmas étvágyu, de kis termetü embernek*) igen könnyü egy hét alatt egy egész texasi tanya értékét is fölemészteni, értem egy new-yorki hotelban, különösen, ha az illető sürün öntözi torkát a fölvonások között.

Némely állam törvényhozása meghatározza a lepedők hosszuságát és az alkalmazottak vasedzett idegeire is számitanak.

Joe.

*) Kire is céloz Joe, tán csak nem európaira?! — Szerk.

Csöndes éjjel . . .

Csöndes éjjel álmaimban
Ellátogat hozzám képed
Mosolyogva állsz előttem
S reám hajtod fejecskédet.

Körülölelsz tűzkaroddal,
Csókra nyujtod gödrös ajkad
S mint folyondár rózsabokron:
Boldogsággal csüngök rajtad . . .

Aztán beszélsz, rózsát nyujtasz . . .
De elszáll az édes álom . . .
— Beszédből mit se hallok . . .
És a rózsát — nem találom . . .

Herperus.

minden nyilást betöm, nehogy egy kis friss, egészséges levegő bejöhessen rajta. Ilyen helyen van az igazi fészke ellenségünknek. Innen szedi leginkább áldozatait.

Azonban még ennél sokkal elszomoritóbb az, hogy a legtöbb falusi iskola is ilyen. Egy kis teremben összezsufoltan ül naponként négy-hat órát nyolcvan-száz, sőt száshusz gyermek s ki-ki az otthon jellegzetes illatát hozza magával az iskolába a szülők gondatlansága miatt. Elképzelhető, egy félórai tartózkodás után az a szagharmónia, amely az iskolában való tartózkodást majdnem lehetetlenné teszi.

Mint a nemzet szerény és szegény napszámosa fordulok e kérdéssel a nagy társadalomhoz. Kérdezem: a tanitó ily körülmények között nem odadobja-e magát e rettenetes ellenségnek? Csak ép azt nem mondja, ölj meg. Nem elégséges az, ha a tanitó minden lelki erejét az iránta annyira háládatlan társadalomnak szenteli? Nem elegszik meg ezzel, testileg is tönkre akarja tenni. Mikor minden utcasarkon látjuk, majdnem mindenhol megtaláljuk ezt a felirást: »Egy virágszálat a szegény tüdőbetegeknek« megint csak kiről feledkezik meg a társadalom, — a tanitóról.

Sokkal inkább megfelelne ez a felirat a valóságnak, ha igy hangzana: »Egy virágszálat a tüdőbetegeknek, az iskolának és szegény tanitónak«. Kötelességének nem tett eleget a a társadalom akkor, legalább is csak részben tett eleget, midőn ezen áldozatok részére szanatoriumokat épit, hogy őket a halál torkából kiragadják. E kötelesség második fontosabb fele az iskola. Nemcsak szanatorium kell, hanem egészséges iskola is.

Ne vegyük mintaképül a városi iskolákat, hisz azok kényelmes paloták. Pillantsunk be egy szalmafedeles iskolának nevezett viskóba, melynek tetejét és falát már régen megviselte az idő vasfoga. Elszorul az embernek szive, midőn oda belép. Alig egy-két lyukon jön be halvány fénysugár, mely ott félhomályt teremt. Minden tárgyról a szegénység sir le. A padló töredezett s vastagon száll belőle a por. Oh az az átkozott iskola por!

S miért kell ezt nekünk mind beszivni? Azért, mert nyolc évig tanultunk s kaptunk egy oklevelet, mely képesit minket arra, hogy oly helyre belépve, magunkat a halál torkába dobhatjuk.

Mi lesz a sorsa annak, aki a betegség áldozatává lesz? Elveszett tagja a társadalomnak, egy élő halott, akire a nyomoruság örvénye vár. Óh szegény tanitóság, mikor jön el már a te nappalod?

A községi jegyzők mozgalma. A gömörkishonti községi és körjegyzők egyesülete körlevelet intézett az ország összes jegyzőihez, amelyben a jegyzők anyagi és jogi helyzetének nyomasztó voltát tárja föl. Élesen kel ki az országos jegyzői egyesület vezetőségének — szerinte alap nélkül való — higgadt politikája ellen, amelyet nem tart célravezetőnek. Az egyesület legutóbbi rendkivüli közgyülésén elhatározta, hogy megkeresi a vármegyei jegyzői egyesületeket, hogy sürgős gyülések megtartására hivja föl és hogy az országos jegyzői kongresszus összehivását siettesse.

Csitt! . . .

Csillog-villog utamon
Puha-selymes, tiszta hó
(Szin-ezüstből takaró.)
Csitt!... csendben!... csitt!... álmodom.

Szállok lenge szárnyakon.
Hol mosolyog az ég kéke,
Szállok-szállok el délre.
Csitt!... csendben!... csitt!..., álmadom.

Szép tündéri tájakon
Mereng lelkem, a malog.
Most születnek a dalok.
Csitt!... csendben!... csitt!... álmodom.

Csitt!... csendben!... csitt!... álmodom.
Szállok lenge szárnyakon,
Járok tündér tájakon.
Csitt!... csendben!... csitt!... álmodom.

Marcel.

HIREK.

Bankett alispánunk tiszteletére. A vármegye tisztikara a törvényhatósági bizottság tagjaihoz a következő meghivást intézte: Mélyen tisztelt bizottsági tag ur! Herbst Géza alispán ur folyó január hó 31-én tölti be vármegyei közszolgálatának negyedszázados évfordulóját. A vármegye tisztikara szeretett alispánjának ezen emlékezetes jubileumán kifejezést kiván adni Herbst Géza iránt való szeretetének és nagyrabecsülésének s elhatározta, hogy a folyó évi február hó 19-én tartandó közgyülés napján az alispán ur tiszteletére a Sabaria-szállóban bankettet rendez. Erről azon kérelemmel van szerencsénk a mélyen tisztelt bizottsági tag urat értesiteni, hogy vármegyénk közügyeiben fáradhatlan és eredményes munkásságot kifejtő alispánunk ünneplésében velünk együtt részt venni s a február 19-én délután fél kettőkor a Sabáriában tartandó közebéden való megjelenési szándékát a járási főszolgabiró urnál vagy alulirottnál legkésőbb f. évi február hó 10-ig bejelenteni méltóztassék. Szombathely, 1912. január 25. Mély tisztelettel Vasvármegye tisztikara nevében: Dr. Radó Gyula sk. vármegyei főjegyző.

Horváth Ede † Czelldömölk gyászol és lélekben velük mindazok gyászolnak, akik ismerték nagy igazságszeretetéről, jószivűségéről és odaadó tevékenységéről az egykor nagy tiszteletnek és közbecsülésnek örvendett, a jogászvilágnak emez illusztris tagját, Horváth Ede kir. itélőtáblai birót. Alig féléve annak, hogy városunkba helyeztetett, hogy az itteni járásbiróság vezetését átvette, de betegsége csirája akkor már kikelt talajából, ő maga ágyba esett, mig végre folyó hó 1-én 59 éves korában bezárult utána a földi élet kapuja. A megboldogultnak temetése ma délután fél 4 órakor megy végbe s elkisérik utolsó utjára gyermekein és rokonságán kivül mindazok, akik ismerték személyét, jellemét, multját s mindama nagy szenvedéseket, mik egy jobb sorsra méltó életnek rendszerint tragikus véget vetnek.

Tombola-est. Az Uj-kávéház tulajdonosa ma tombola-estélyt rendez. A tombola jegyek ugy mint eddig is, dijtalanul fognak szétosztatni a vendégék között. A csinos és értékes nyereménytárgyak bizonyára nagy közönséget vonzanak.

Színészet. Molnár Gyula szinidirektor, aki társulatával jelenleg Jánosházán időzik és tart előadást a szinpártoló közönség élénk támogatása mellett, a héten városunkba érkezik. A társulati titkár már megkezdte a bérletgyüjtést és pedig elég kedvező kilátásokkal, amennyiben társadalmunk előkelőségei — ezuttal kivételesen — szép számban nyitották meg a bérletjegyzést. A szinmüirodalom legujabb alkotásai kerülnek bemutatásra a ha a társulati erők is kielégitik az igényeket, remélhetőleg a publikum is méltóan fogja honorálni a direktor vállalkozását.

Táncvigalom. Az alsósági ág. hitv. ev. ifjuság f. hó 10-én a községi vendéglőben az iskolai harmónium javára zártkörü táncvigalmat rendez. Belépődij személyenként 1 K, családonként 2 K.

Felolvasás a mozdonyvezető otthonban. A »czelldömölki otthoná«-ban (Rákóczy-utca 34) Gémes Imre mérnök, a szombathelyi máv. műhely mozdonyvezető osztályának vezetője folyó hó 5-én hétfőn este fél 8 órai kezdettel felolvasást fog tartani, melyen az érdeklődőket szivesen látják.

Kanyaró. Nagysimonyi község iskoláiban az előadások szünetelnek, mert az alispán a nagymérvü kanyaró miatt azokat bezáratta.

Vasutasok bálja. A vasutasok szövetségének czelldömölki kerülete által rendezett táncmulatság a mult éjjel zajlott le. Az anyagi és erkölcsi eredményről lapunk jövő heti számában fogunk megemlékezni. Az észlelt érdeklődés után itélve sikeresnek igérkezik.

Cipész-tanfolyam. A helybeli ipartestület f. hó 2-án a városháza tanácstermében ülést tartott, melyen a cipész-tanfolyam megtartása felett tárgyaltak. A gyülés határozata szerint ez a tafolyam négy hétig tart s az előadások naponként esti 6 órától 10 óráig folynak egy szaktanár vezetése mellett. A tanfolyam már holnap kezdődik s a hallgatók azon elméleti és gyakorlati oktatásban részesülnek.

Veszedelmes ember. Gyürüs Ferenc alsósági lakos gyülölettől telten és boszut lihegve rontott vadászfegyverével egy Murai nevü embertársára. A golyók célt tévesztve süviltettek el Murai mellett. Erre a támadó késsel esett ellenfelének és megszurta. A csendőrség a fegyvert elkobozta, őt pedig, a hatóságnál feljelentette.

Zsidó felekezetek egyesülése. A »Magyar Kurir«-nak jelentik Szabadkáról, hogy Klein Adolf dr., a szabadkai zsidó hitközség elnöke, mozgalmat inditott a hazai zsidó felekezetek egyesitése érdekében. A községkerületi elnökök értekeztek most fölkérte az elnököket, hogy buzditsák hitközségeiket a február 20 iki értekezleten való részvételre és arra, hogy a kitüzött föladat érdekében állást foglaljanak. A február 20 iki értekezletre eddig több mint száz hitközség jelentette be részvételét. A napokban Szabadkára érkezik Székely Ferenc, a Magyar Bank vezérigazgatója és Rosenberg Gyula orszgy. képviselő, hogy a nagy értekezletet előkészitsék.

A szombathelyi dohányáru-raktár mult csütörtökön megkezdte működését.

Egyhetes exlex. Az országgyülés főrendiháza ma kezdi meg tanácskozásait. Ennek következtében febr. 1 étől kezdve exlex állapotba jutottunk, amely azonban szerencsére egy hétig sem tart és a tisztelt Ház folyosóin is inkább csak mint politikai pikantériáról beszélgetnek róla.

Püspöki irodaigazgató. Mikes János gróf megyespüspök, Boda János szentszéki ülnök és püspöki titkárt, irodaigazgatóvá nevezte ki és egyuttal továbbra is megbizta a titkári teendők végzésével.

A József kir. herceg nevét viselő szanatórium egyesület kérelmére megengedte a közokt. minister, hogy szegénysorsu tüdőbetegek javára az iskolákban gyüjtést rendezzenek, egyben a minister a vármegye közigazgatási bizottságát arra kéri, hogy az ügyet karolja föl.

Óvakodjunk orosz kevert és orosz csiraképtelen répamagvak forgalombahozatalától és vásárlásától. Megbizható répamagvakban ez idén nagy hiány állott be és ezért igen sok orosz eredetü répamag kerül eladásra Riszunzi, sőt Quedlinburgi cégektől is. A gazdasági egyesület állást foglalt ez ellen és a gazdákat nagy károk ellen megóvandó, nemkülönben az állattartás és állattenyésztés érdekében kijelentette, hogy ama magkereskedők és viszontelárusitók, kik répamagot akár a faj, akár a származás hamis megnevezése alatt adnak el, csalást és büntető cselekményt követnek el. Egyszersmind felszólitta a gazdasági egyesület a többi testvéregyesületet is, hogy eme határozatához csatlakozzanak és a gazdaközönséget a leghatásosabb módon óvják attól, hogy kétes eredetü avagy csiraképtelen és vegyes orosz-répa magvakat vegyenek.

Jegyzőink kivánságai. Lapunk mai számában ugyancsak a hirek rovatában, emlitést teszünk a gömörmegyei községi és körjegyzők mozgalmáról. Ennek kiegészitéseképen most a B. H. a következőket irja: Uszkay Bálint, az Országos Jegyző-Egyesület elnöke és Jászberényi Miklós, az egyesület főjegyzője multjanuár hó 20-án kihallgatáson voltak Németh Károly belügyi államtitkárnál. A kihallgatás során szóba kerültek a községi és körjegyzői karnak ama kivánságai, amelyek az Országos Jegyző-Egyesületnek a mult év őszén tartott közgyülésen kifejezésre jutottak. Az államtitkár nagy figyelemmel hallgatta az előterjesztéseket, amelyek a jegyzők és segédjegyzők anyagi helyzetének ujabb és az 1904 évi fizetésrendezés óta megváltozott viszonyoknak megfelelő és méltányos szabályozására és a jegyzők nyugdijügyének országos és egyöntetü rendezésére vonatkoznak. A másfél óráig tartó kihallgatáson a jegyzők és segédjegyzők anyagi érdekeit érdeklő kérdéseket a belügyi államtitkár a legteljesebb szakarattal tárgyalta. A jegyző egyesület titkára, amint azt a viszonyok megengedik, de mindenesetre nagyon rövid időn belül, a miniszterelnök, mint belügyminiszter előtt is tisztelgés és ez alkalommal átadja a miniszterelnöknek azt a föiratot, amely a képviselőházhoz a jegyzők anyagi helyzetének javitása érdekében benyujtott föirat és a januar 27-iki kihallgatáson befejezésre jutott alapelvek figyelembe vételével fog elkészülni. A miniszterelnök válaszát az orszj.jegyző-egyesület elnöksége az egyesület választmányának még március hónapban egybehivandó rendkivüli közgyülése elé terjeszti.

Kereskedőink figyelmébe. Kereskedők és különösen elelmiszerkereskedők körében még érzett hiányt pótol most Hoffmann Miklós király tanácsos, aki rendszeres földolgozásban és áttekinthető beosztással közreadja a kereskedőkre nézve elengedhetetlenül szükséges jogi tudnivalókat. A modern idők kereskedőkkel szemben óriási követelményeket támasztanak jogi tudás dolgában is. Ugy szolgálatot tesz tehát neki az, aki a szétszort jogforrásokból nehezen kikutatható jogaira és kötelességeire kellőképpen kioktatja. A könyv cime »Kereskedők Törvénytára.«

Pályázat jegyzői állásra. A soproni főszolgabiró a lemondás folytán megüresedett fertőmeggyesi községi jegyzői állásra pályázatot hirdet. A választást f. é. febr. hó 15-én d. e. 11 órakor a fertőmeggyesi jegyzői iroda helyiségében tartják meg.

Érdekes miniszteri határozat. A belügyminiszter egy konkrét esetből kifolyólag hozott határozatában kijelentette, hogy a mai közös dülőutat az idegen községi földbirtokosok csak abban az esetben használhatják, ha a saját községükben fekvő földbirtokaikat másként, mint az idegen községbeli dülőut igénybevételével el nem érhetnek.

Pá, pá, Isten veletek. Ma egy hete egy szombathelyi szerelő meg akart halni. Érzékeny levélben bucsuzott el aranyos feleségétől, meg egyetlen kis fiacskájától. Isten veled és kedves gyermekemmel! Légy boldog mással! — Csakhogy utóbb mégsem akart egészen meghalni, mert elment lumpolni, miközben felesége a rendőrségnél fölmutatta a levelet, azután elfogták és megmondták neki, hogy nem muszáj meghalni amiatt a kis baleset miatt, hogyhát a szijkerék a hüvelykujját becsületesen megsértette.

Uj babák. A szombathelyi bábaképzőintézetben rendezett tanfolyamon a mult héten tartották meg az azon részt vett 18 »növendék« vizsgálatát. Ezek között Farkas Istvánné Varga Erzsébet Sárvárról jeles-, Varga Józsefné Eder Mária (Kissitke) elégséges-, Takács Ádámné Tóth Katalin Mária (Czelldömölk) jó eredménnyel vizsgázott.

Drága föld. Makó szomszédságában fekszik Sajtény községe, ahol földért Magyarországon még aligha fizettek ilyen hallatlan összeget. Az árvaszék tekintettel a földdrágaságra, áruba bocsátotta kiskoru Beck Miklós 76 hold (lánc) földjét. Mindenki vásárolni akart a 76 holdból. A vevők valósággal egymásra támadtak és tullicitálták egymást. Végre is hét sajtényi gazda megvásárolta a 76 hold földet, holdját 3141 koronájával s igy a vételár majdnem egynegyed millió koronát tesz. Annak is érdekes oka van, hogy miért van Sajtényban ily óriási ára a földnek. Pár év előtt nagyarányu volt a kivándorlás Amerikába, ahonnan a rendkivül szorgalmas és takarékos sajtényiek igen sok pénzzel tértek vissza. Most azután ha a határban egy kis darab föld kerül eladásra, nagyon nagy összeget adnak érte. Megjegyzendő, hogy Sajtényban egy hold földterület 1200 négyszögölet tesz ki.

Munkamegosztás. Könyörgöm szegény vak apám részére egy kis alamizsnát! — Hát az apád hol van? — Ott künn *lesi* hogy nem jön-e a rendőr.

Családi állapot. Járasbiró: Családi állapota? — Tanu: Javult. — Biró: Micsoda feleletez? Mit jelent az, hogy javult? — Tanu: Hát kérem átöséggal, azt jelenti, hogy elvált vagyok.

Hazánk és nagyobb városainak népessége a legujabb népszámlálás szerint. Az 1910 évi népszámlálás adatai szerint a szorosan vett Magyarország lakossága 18,221,387, Horvát Szlavonországé 2,619,291, az egész magyar birodalomé tehát 20,840,678, 20.000 léleknél népesebb városaink a következők: Budapest 881.601, Szeged 118.147, Szabadka 94.952, Debrecen 92.088, Zágráb 78.850, Pozsony 77.953, Temesvár 72.481, Kecskemét 66.977, Nagyvárad 64.940, Arad 62.465, Kolozsvár 60.365, Ujpest 55.221, Miskolc 51.487, Pécs 49.725, Fiume 49.135, Kassa 43.865, Győr 43.849, Békéscsaba 42.335, Brassó 40.622, Nyiregyháza 38.139, Székesfehérvár 36.541, Makó 34.893, Szatmár-Németi 34.643, Cegléd 33.895, Ujvidék 33.714, Sopron 33.696, Nagyszeben 33.196, Szentes 31.424, Eszék 31.206, Szombathely 30.949, Erzsébetfalva 30.919, Zombor 30.550, Kispest 30.175, Jászberény 29,623, Zenta 29.577, Szolnok 28.928, Nagykőrös 28,467. Hajduböszörmény 28.118. Eger 27.865, Versec 27.281, Nagykiskunfélegyháza [illegible], Beszterce [illegible], Nagybánya [illegible], Nagyszombat 26.409, Nagybecskerek 25.950, Szarvas 25.831, Mezőtur 25.567, Maros-Vásárhely 25.344, Csongrád 25.204, Rákospalota 25.097, Törökszentmiklós 24.972, Kiskunhalas 24.346, Gyula 24.246, Kaposvár 24.068, Karcag 22.975, Orosháza 22.164, Komárom 22.108, Máramarossziget 21.256, Baja 21.046, Pancsova 20.793, Pápa 20.088 lakossal.

A hólabda ellen. A temesvári kereskedelmi és iparkamara annak idején fölterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez a kereskedőknek és iparosoknak igen sok kárt okozó hólabda-rendszerü elárusitás ellen. A miniszter a nagy közgazdasági károkat orvosolni akarván, most elvi jelentőségü határozatot hozott, kimondva, hogy a szelvényeket tovább terjesztő magánszemélyek az iparhatóságok által kihágási bünrészesként büntetendők. Tudomásunk szerint a miniszter ezzel a rendeletével az egész ország egyéb ipari és kereskedelmi érdekeltségének s egyéb a vásárló nagyközönségnek óhajtását honorálta ezzel a határozatával.

Egy jó tulajdonság. Kari: Egy szimpatikus tulajdonsága mindenesetre van a te anyósodnak. Misi: Ugyan mi lehetne az? — Kari: Az, hogy a néni nem az én anyósom, hanem a tied.

Nászuton. Józsi: Most tudom csak, hogy a te apád be volt zárva. — Jankó: Jaj, honnan tudtad meg? — Józsi: Most emlékszem rá, hogy egyszer cella-társam volt.

NYILT-TER.

(E rovatban közlöttekért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.)

Köszönetnyilvánitás.

Mindazoknak, akik felejthetetlen drága fiunknak elhunyta alkalmából végtelen fájdalmunkba osztoztak, illetve ezt a fájdalmat atérezve, részvétüknek kifejezést adtak, ez uton mondunk hálás köszönetet.

Kemenesmagasi, 1912. évi február hó 3-án.

Magassy Sándor és neje.

Hirdetéseket jutányos áron felvesz a KIADÓHIVATAL.

Szenzációs kedvezmény!

Meglepetés

olvasóink részére.

A »KEMENESALJA« kiadóhivatala és **Boskovitz Lipót** fővárosi műintézete között a mai napon következő megegyezés köttetett:

Minden olvasónk igényt tarthat bármely beküldött kis fénykép után is, egy **életnagyságu fényképnagyitásra**, csupán a díszes papirkeretért (gravirozott passe-partout) erre való feszitésért és a kép retouchálásért **5** korona fizetendő.

A legmegfelelőbb, legszebb, legkellemesebb

náu-, nev-, vagy születésnapi, jubileumi, alkalmi és ünnepi ajandék egy életnagyságu fényképnagyitás. Díszes és buszkesége minden lakásnak. Mint emlék **örök emlékü** marad.

Ezek az arcképek **minden** beküldött fényképről (sőt csoportkepekről is) elkészittetnek!! A leghűbb hasonlatosságért és tartósságért teljes kezesség vállaltatik! A kép nagysága 55/68 cm.

Vágja ki és küldje be

a »**KEMENESALJA**« olvasói részére fenmartott kedvezményes

utalványt

BOSKOVITZ LIPÓT

műintezetebe

Budapest-**Erzsébetfalva, Kossuth u. 16**

Óvás! Megtörtént, hogy ügynökök jelentek meg a feleknél és meghatalmazás nélkül képviselőmként mutatkoztak be. Ezért mindenkit óva intek az ilyen emberektől és kijelentem, hogy sem utazóm, sem ügynököm nincsen! Forduljon tehát **közvetlenül** cégemhez.

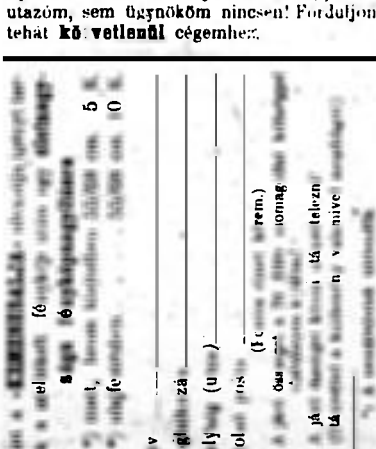

Ha az életnagyságu fénykép **olajfestésben** kivántatik, kérjük a haj, szem, ruha és **arcszin** pontos körülirását.

170

Eladó cséplőgép

Egy 8 lóerejü Hoffherr és Schrantz-féle

gőzcséplőgép

olcsó árért eladó.

Érdeklődők szerkesztőségünkben nyerhetnek bővebb felvilágositást.

Egy két éves

diplomás tenyészbika

Berki János

vönöczki lakosnál azonnal eladó.

Eladó vendéglő.

Kemenesmihályfán a község közepén, Czelldömölktől félóranyira, a posta uton jó forgalmu

vendéglőmet

lakással, mészárszékkel, vágóhiddal, füszerüzlettel, pálinka főzdével jó karban levő melléképületekkel, uj modern jégveremmel, nagy belsőséggel egészségi szempontból **folyó évi február hó 13-án délután 3 órakor önkéntes árverésen** a legtöbbet igerőnek eladom.

Czelldömölknek van 16 havi és országos vásárja, ezen napokon vendéglőmben olyan forgalom van, mint bármely czelldömölki vendéglőben.

A vendéglő átvehető 1912 október 1-én.

Hoffmann Sándor
vendéglős.

Nyersolaj, szivógáz, Diesel

benzin motorok és lokomobilok

Gyors szállitás
Kedvező fizetési feltételek
Messze menő jótállás.

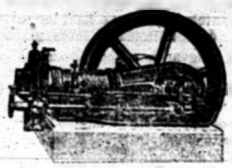

Drezdai motorgyár rszv. társ.

Németország legrégibb, legnagyobb motorgyára. Vezérképviselő:

Gellért Ignác és Társa

BUDAPEST, V. Koháry utca 4.

(Alkotmány- utcasarok.)

Gépiróno

szép kézirással és irodai gyakorlattal irodába ajánlkozik. Érdeklődőknek szerkesztőségünk ad bővebb értesitést.

Szőlő-oltványok

szolovesszők és Gleditschia (elkeritesnek alkalmas) **csemeték** beszerzésére legmelegebben ajánljuk a legjobb hirnévnek örvendő

Szücs Sándor Fia

szőlőtelepét Bihardiószegen.

Ha a saját érdekét tartja szem előtt, úgy ne vegyen addig oltványt vagy vesszőt, mig a fentu cég nagy képes árjegyzékét nem kérte; ingyen és bérmentve. Ezen árjegyzék minden szőlőbirtokost erdekel hasznos tartalmánál fogva.

Olcsó és pontos kiszolgálás
Számos elismerő level.

A tisztelt érdeklődők a telep megtekintésére szivesen láttatnak.

KÖNYVNYOMDÁNK
kedvező feltételek mellett egy fiut felveszünk
TANONCNAK

A világ legelterjedtebb és legolcsóbb irógépe a „MIGNON“ megtekinthető: Dinkgreve Nándor papirkereskedésében. — Ára 160 korona.

SAJÁT ÉRDEKE,

hogy lehetőleg összpontosítsa szükségleteinek beszerzését egy cégnél, mely ezután vevői érdekeit legjobban.

ELŐNYEI:

1. Nem kell ismeretlen céghez fordulnia
2. Nem lesznek szétágazó bizalmatlanságai
3. Állandó összeköttetésnél pontos és realis kiszolgálást biztosít magának
4. Állandó összeköttetésre mindig vigyázni fog önt vevőjének megtartani.

Saját érdeke, hogy csak ismert, előkelő céget tisztelje meg bizalmával.

Aufrecht és Goltschmied utoda

Elek és Tarsa r.-t.

Budapest, IV. Károly-körut 10. szám

Kaphatók kényelmes havi befizetésre, állandó összeköttetésben folyószámlára is:

1. A magyar és német irodalom összes termékei. 2. Képek. 3. Bőrcikkek és bőrcikkáruk. 4. Férfi fehérnemüek. 5. Látcsövek. 6. Fényképkészülékek, felszerelések. 7. Vadászfegyverek, pisztolyok, flóbert 8. Chinaezüstáruk. 9. Csillár- és petróleumlámpák. 10. Rézb torok. 11. Szőnyegek. 12. Mindennemü hangszer

Fenti 12 osztálynak összes cikkei elsőrangu minőségüek és minden osztály cikkeiről külön kimerítő árjegyzékkel rendelkezünk és a kivánt árjegyzéket ingyen és bérmentve küldjük.

Erőnk: Vevőkörünk megtartása, pontos kiszolgálás, méltányos árak

Minden felvilágositással szivesen szolgálunk

BUTOROK

Hálók, ebédlők, uriszobák, szalonok, teljes szálloda, kávéház, vendéglő és kastélyberendezések, vas- és rézbutorok, szőnyegek, függönyök, csillárok, zongorák szallittatnak bárhová

Készpénzért vagy rendkivül előnyös fizetési feltételekkel.

Diszes nagy butoralbum 1 K.

Teljes berendezésnél utazó mintákkal díjmentesen küldetik bárhová.

MODERN

Lakberendezési Vállalat

Budapest, IV. Gerlóczy-u. 7 (Központi városhaza mellett.)

Ha „FORHIN"-nal permetez,

I-szor kevesebb a gond,
II-szor kevesebb a munka,
III szor kevesebb a munkabér!

mert a FORHIN sokszorta megjavitott BORDÓI KEVERÉK kész állapotban!

Nagyon erősen tapad a nedves levélre is!

Bármily barmatnál permetezhet vele! Semmi uledéke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat! Gyártjuk az eddig dr. Aschenbrandt szabadalmát képezett Hézkénport és bordói portis. Kérjen ingyen és bérmentve leirást a

FORHIN-gyártól,

Budapest, VI. Váczi-ut 98.

Varga György Czelldömölk

villamos-üzemü faaprító vállalata.

Tisztelettel hozom a n. é. közönség tudomására, hogy Czelldömölkön

villamos erőre berendezett

faapritó-vállalatot

létesitettem. A faaprittató közönségre nézve nagy előny háramlik ebből, mert tüzifaját mindenki tetemesen olcsóbban aprittathatja fel, az apritási müvelet rövid ideig tartó és ami fődolog, nem kell favágó embereket keresni és akkor is napokig várni, mig azok azt összevágják.

A villamosvezeték mentén, ugy attól 150 méter távolságra is eszközölhető a faapritás az itt jelzett olcsó áron: ölenként fürészelés, apritas 7 K 20 fillér

Csak fürészelés ölenként 5 K Kisebb mennyiségü apritást is elvallalok. Ugy a téli, mint a nyári időszakban a fenti árak nem fognak változni. — Megkereséseket kérem lakásomra: **Czelldömölk, Szentháromsag-tér (Kohn Sandor-fele ház).**

Ezen uj vállalatomhoz a n. é. közönség becses pártfogását kérve vagyok, kiváló tisztelettel

188

Varga György.

Kinek drága az egészsége

és pénzét nem akarja hiabavaló dolgokra kidobni, az saját érdekében cselekszik, ha legalább egyszer-kétszer kipróbálja a világhirü

OROSZLÁN MENTHOL

sósborszeszt

a háziszerek királyát.

Kapható 44 filleres, 1·10 és 2·20 K eredeti üvegekben.

FŐ-ELÁRUSITÓ:

Mayer István Czelldömölk

fuszer, csemege és lisztkereskedő.

Tö vénnese b jegyzett édesy

Óvakodjunk az értéktelen utánzatoktól.

Köhögés, köszvény, reuma, szaggatás, nyilalás, oldalszúrás, keresztcsontfájás, derékfájás vagy hátfájás, izom- és inbántalmak kar- és lábgyengeség, merev végtagok és ujjak, görcsök, továbbá hűlés-, megfázás- vagy megluzamból, származó bajok azonnal enyhülnek az Oroszlán Menthol Sósborszesz használata által. Ha a fájó testrész a dörzsölést nem tűri, ugy borogatást alkalmazzunk.

Fogfájás, fejfájás, fejszaggatás, hajhullás, idegesség, bágyadtsag, kimerültség, általános gyengeség eseteiben kincsesel ér fel a valódi Oroszlán Menthol Sósborszesz.

Torokfájás, rekedtség, gégehurut, influenza, nátha ha fellép, ugy emlékezzék az Oroszlán Menthol Sósborszeszre, mely a legkitünőbb és legelterjedtebb háziszer.

Ezer és ezer más esetekben is kitünő sikerrel lesz az Oroszlán Menthol Sósborszesz használva.

Minden egyes üveghez bő használati utasitás van mellékelve. Sok ezer hálairat tanuskodik róla, hogy az Oroszlán Menthol Sósborszesz az emberiség jótevője.

Nyomatott Dinkgreve Nándor villanyüzemü könyvnyomdájában, Czelldömölkön